

9)

PREDSTAVITEV PROJEKTA LIFE LYNX

Kot predstavnika predlagatelja bosta na seji sodelovala Rok Černe, Zavod za gozdove Slovenije in Miha Marolt, Triglavski narodni park.

Predlog sklepa:

Občinski svet Občine Gorje se je seznanil s projektom Life LYNX.

Reševanje risa v Dinaridih
in jugovzhodnih Alpah
pred izumrtjem

Projekt LIFE Lynx in doselitev risov na Gorenjsko

Rok Černe, Maja Sever

ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

2021

Miha Marolt

2021

Zgodovinski pregled

<https://www.lifelynx.eu/populacije-risov/?lang=sl>

- Risi so v Sloveniji izumrli v začetku 20. stoletja
- Leta 1973 so jih lovci ponovno naselili na območje Kočevskega Roga, od koder so se uspešno razširili tudi v sosednje države (HR, BIH, I, A), a so ostali izolirani od ostalih populacij risa v Evropi.
- Zaradi prevelike sorodnosti (parjenje v sorodstvu) jim grozi ponovno izumrtje.

Zakonske podlage

Strategija ohranjanja in trajnostnega upravljanja navadnega risa (Lynx lynx) v Sloveniji 2016–2026

- Habitatna direktiva EU, Dodatka II in IV (strogo zavarovana vrsta)
- IUCN Rdeči seznam
- Rdeči seznam R Slovenije – izumrl/prizadet
- Zakon o ohranjanju narave
- Uredba o zavarovanih prostoživečih živalskih vrstah
- Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) – **določena so Območja Natura 2000 v Sloveniji, na katerih se varuje risa in njegove habitate (med drugim tudi Julijske Alpe)**

Projekt LIFE Lynx

1. Rešitev Dinarsko – JV Alpske populacije risa pred izumrtjem.
2. Trajanje 2017 – 2024.
3. Široko partnerstvo: 11 partnerjev iz 5 držav
4. Doslitev iz Karpatov.

<https://www.lifelynx.eu/o-projektu/?lang=sl>

ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

Lovska zveza *Slovenije*

Univerza
v Ljubljani

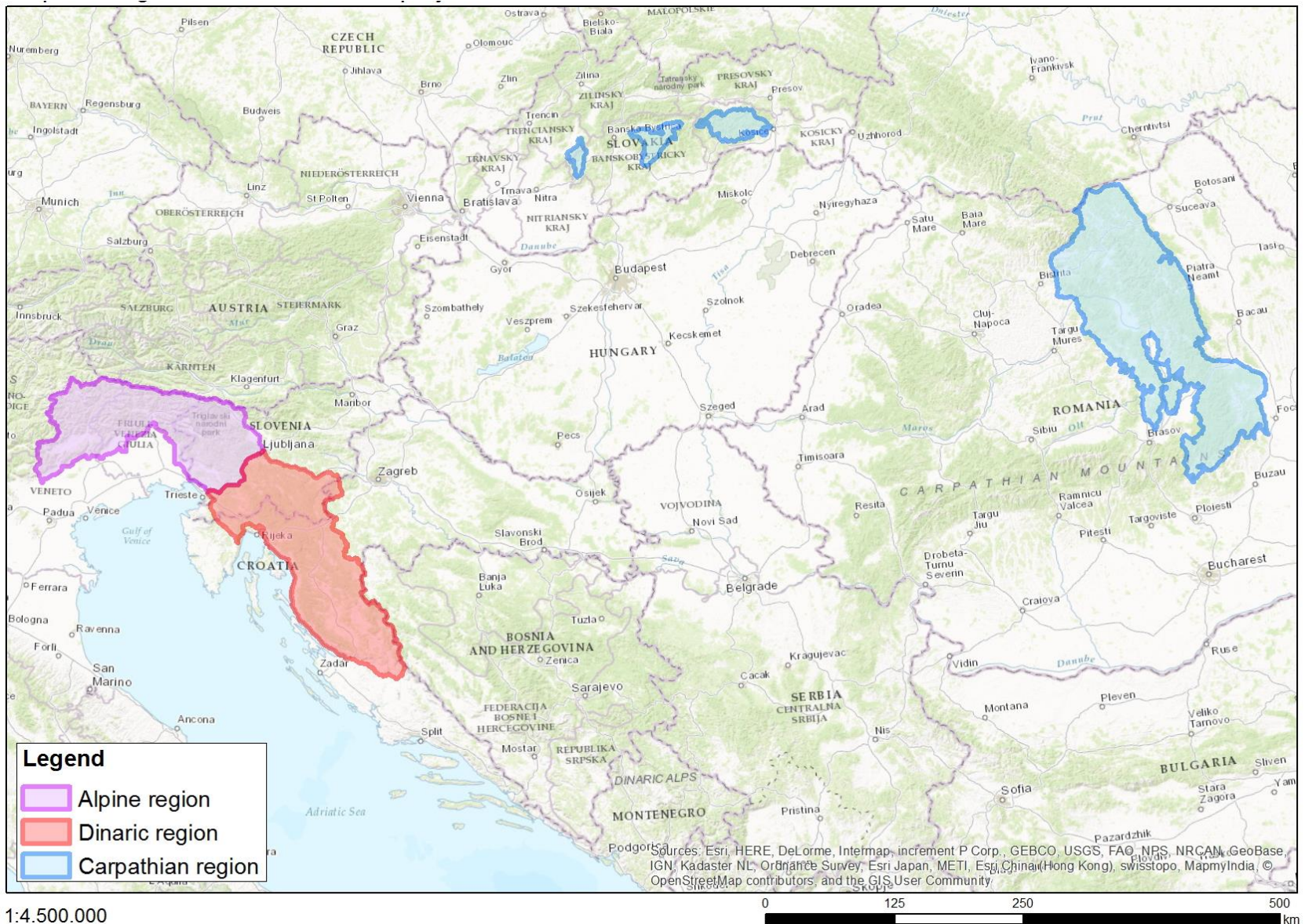
Biotehniška
fakulteta

ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARSTVO NARAVE

Karta projektnega območja

1:4.500.000

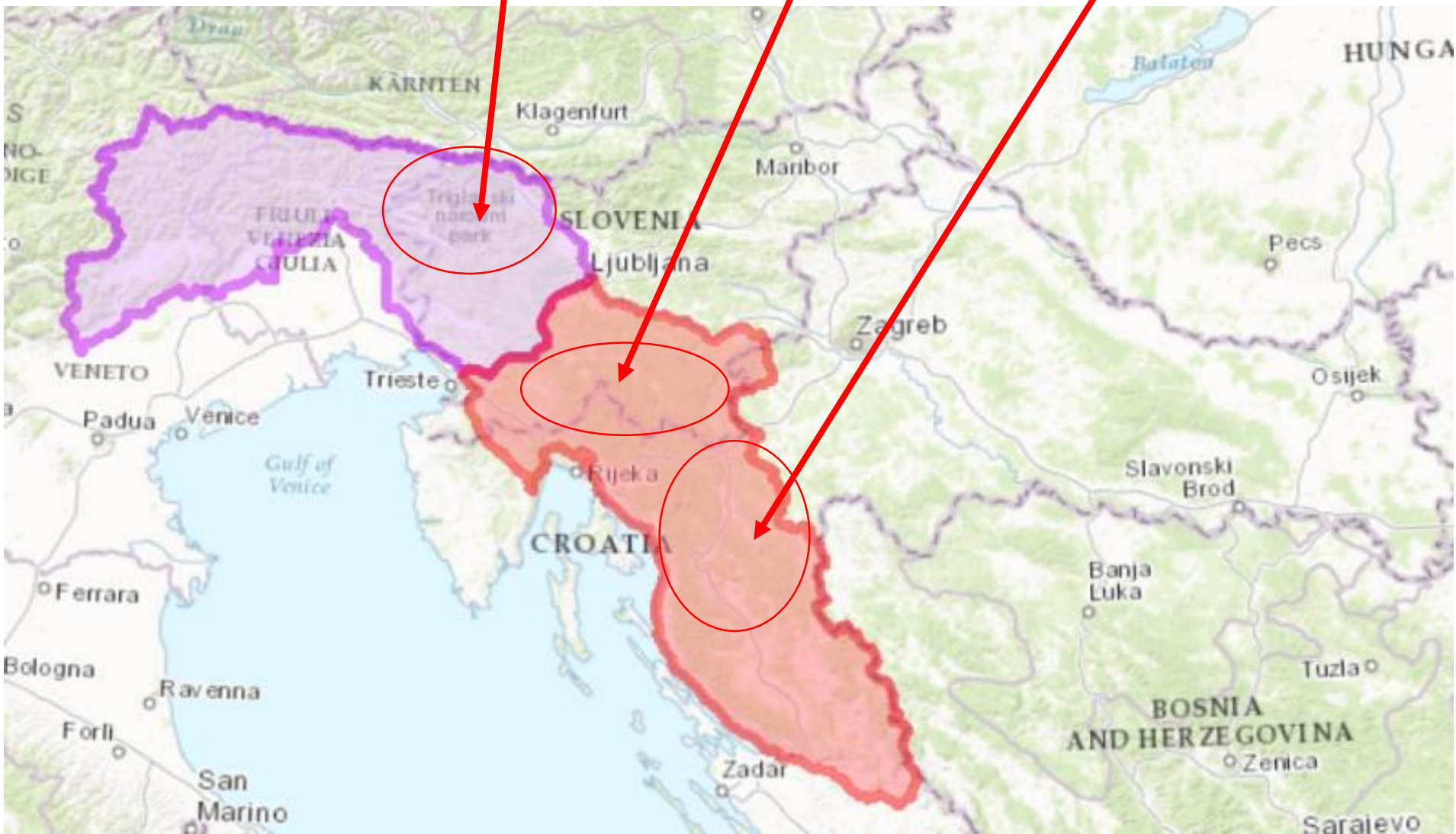
0 125 250 500 km

NAČRT DOSELITEV - vključitev 14 risov v populacijo, morebitne izgube (povoz..) se bo nadomestilo

5 risov v Alpe (SLO)

5 risov v Dinaride (SLO)

4 risi na Hrvaško

Sodelovanje z LD, LPN in TNP pri izpustih risov:

- prilagoditvene obore (postavitve in vzdrževanje)
- skrb za rise pred izpustom
- komunikacija

DOSELJENI RISI

- Do sedaj smo v Slovenijo doselili 4 rise (**Goru, Boris, Katalin, Maks**), na Hrvaško pa 3 rise (**Doru, Pino, Alojzije**).
- Vsi doseljeni risi so bili samci.

VIDEO: <https://youtu.be/FQA9rcY4G0Y>
<https://youtu.be/UD7ATNslmNI>

MONITORING RISA V SLOVENIJI

- **Telemetrično spremljanje** gibanja (vsi doseljeni risi, nekateri potomci in nekateri „domači“ risi)
- Spremljanje s **foto pastmi**

>200 kamer
42 lovskih družin
in 6 LPN

- **Zimsko sledenje** (vzorci za genetske analize)

Pomoč rejcem

- Ris zelo redko pleni domače živali.
- V Sloveniji v zadnjih letih beležimo v povprečju **eno škodo po risu na drobnici na leto**.
- V primeru škode se lahko rejci obrnejo na projektne sodelavce iz Zavoda za gozdove Slovenije za strokovno pomoč. (life.lynx.eu@gmail.com)
- Projekt ima predvidena tudi sredstva za pomoč rejcem v primeru škodnega primera.

Ostale projektne aktivnosti

- Prilagojeno **upravljanje s plenskimi vrstami**.
- Ustanovljena **specializirana policijska enota** za preprečevanje nelegalnega lova.
- **Preprečevanje fragmentacije habitata**.
- **Čezmejno upravljanje s populacijo**.
- **Komunikacija** – Lokalne posvetovalne skupine,, predstavitve, video klipi...

AMBASADORJA PROJEKTA

OUR AMBASSADOR

Ponosen sem, da je ris simbol Slovenske hokejske reprezentance in ne želim si, da bi risi v naravi izumrli in bi nam ostal le logotip na dresih. Podpiram projekt LIFE Lynx, s katerim bomo ohranili rise v naravi.

ANŽE KOPITAR

“

OUR AMBASSADOR

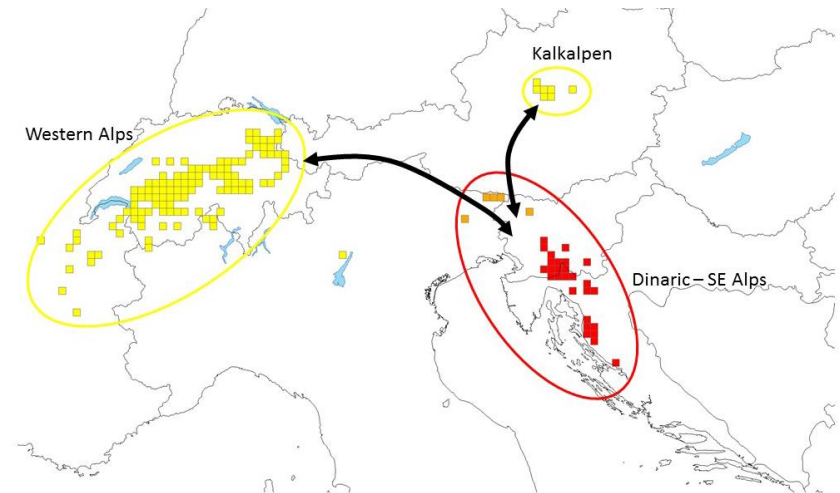
Kot ambasador projekta LIFE Lynx nasprotujem kakršnim koli nezakonitim posegom v naravno okolje ter nezakonitemu ubijanju risov in drugih prostoživečih živali. Podpiram projekt LIFE Lynx, s katerim bodo strokovnjaki rešili rise pri nas pred izumrtjem.

PETER PREVC

ZAKAJ DOSELUJEMO RISE NA GORENJSKO?

- Povezava s sosednjimi populacijami (Italija, Švica, Avstrija?)
- Izboljšati povezanost znotraj populacije
- Dolgoročna ohranitev populacije

VEČ: <https://www.lifelynx.eu/c-4-vzpostavitev-povezovalne-populacije-v-jv-alpah/?lang=sl>

AKTIVNOSTI NA GORENJSKEM

Sodelovanje s TNP-jem;
postavitev **prilagoditvene obore**
na Pokljuki

Sodelovanje z LD Nomenj
Gorjuše; postavitev
prilagoditvene obore na Jelovici

AKTIVNOSTI NA GORENJSKEM

Sodelovanje z umetniki - Likovna kolonija na Lancovem, v začetku oktobra 2019 pod vodstvom akademske slikarke Brigite Požegar Mulej

<https://www.lifelynx.eu/umetniska-dela-posredujejo-zgodbo-o-risu/?lang=sl>

Sodelovanje s šolami – program Mladi varuhi risa v 4 šolah na Gorenjskem: Gimnazija Franceta Prešerna v Kranju, OŠ Josip Vandot v Kranjski Gori, OŠ Mojstrana in OŠ Koroška Bela na Jesenicah.

AKTIVNOSTI NA GORENJSKEM

27.1.2021 - Vzpostavitev **Lokalne posvetovalne skupine Gorenjska**

<https://www.lifelynx.eu/ustanovljeni-lokalni-posvetovalni-skupini-tudi-na-gorenjskem-in-severno-primorskem/?lang=sl>

Sodelovanje s šolami -
poimenovanje prvega risa, ki so ga ujeli v Romuniji za preselitev na Gorenjsko

SKUPNOST ŠOL BIOSFERNEGA
OBMOČJA JULIJSKE ALPE

**TRIGLAVSKI
NARODNI PARK**

AKTIVNOSTI NA GORENJSKEM

11.3.2021 – **prihod risa Trisa** v prilagoditveno oboro na Pokljuki.

5.3.2021 – **Razstava umetniških del** na temo risa v Infocentru Triglavski roža.

NAČRTI ZA GORENJSKO 2021-2024

- Prihod **dveh risinj** v prilagoditveno oboro na Pokljuki (april 2021)
- Prihod **risa in risinje** v prilagoditveno oboro na Jelovici (april 2021)
- **Izpusti risov** iz obeh prilagoditvenih obor – tiskovna konferenca (april-maj 2021)
- **Spremljanje vključevanja risov:** telemetrija, foto-pasti, zbiranje genetskih vzorcev (2021-2024)
- Nadomeščanje morebitnih pogrešanih živali
- Nadaljevanje sodelovanja s **šolami** (do konca projekta)
- Nadaljevanje sodelovanja z **umetniki** (do konca projekta)
- Redno **obveščanje javnosti** o poteku projekta